

РЕЦЕНЗИЯ

Върху научните трудове на доц. д-р Мариана Александрова Петкова за участие в конкурс за заемане на академична длъжност "Професор" научна специалност "Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите „ в професионално направление - ш. 6.3. Животновъдство

Рецензент: проф. д-р Лазар Костадинов Козелов,

Институт по животновъдни науки – Костинброд

На обявения конкурс в Държавен вестник , бр.35/10.05.2016год.. от Институт по животновъдни науки-Костинброд за заемане на академична длъжност "професор" е подала документи доц. д-р Мариана Александрова Петкова. Кандидатката е родена на 20.03.1953 год.в гр.Мездра. Завършва висше образование през 1997 год. във Висш институт по зоотехника и ветеринарна медицина – Стара Загора (Тракийски университет), специалност "Зооинженер".

След завършване на висше образование тя работи в едно от най-добрите стопанства в страната (АПК Лозница) в продължение на четири години като зооинженер. След спечелен конкурс през 1981 год. тя постъпва на работа в Института по животновъдни науки, като научен работник в секция „ Технология на фуражите“. През 1998 год. защитава докторска

дисертация на тема „ Азотен метаболизъм и оползотворяване на протеина в целия храносмилателен тракт на преживните животни в зависимост от дажбените условия “.

През 2003 год. е избрана за доцент по научна специалност- " Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите" шифър-04.02.04.

През 2008 год. е назначена за зав. отдел на същата секция в Института по животновъдни науки-Костинброд, където работи и в момента .

На конкурса за професор кандидатката се представя с 48 бр. научни трудове, от които 16 бр. са публикувани в международни издания, 14 бр. в национални списания. Шестнадесет от трудовете са докладвани на международни и национални научни конференции, където кандидатката проявява много висока активност. Наред с това, тя участва в колектива разработващ „Стратегия за развитие на животновъдството през периода 2008-20013 год „. Консултант е на колектива създал речник със заглавие „ Терминологичен четири езичен речник по земеделска техника и свързаните с нея области“. Тя е водещ автор на 15 бр. от научните публикации.

Научните трудове на кандидатката са цитирани 62 пъти, от които 9 пъти в международни издания с общ ипакт фактор IF-10,32.

Наред с това тя, е публикувала и 21 бр.научно - популярни статии с цел подпомагане на българските животновъди в тяхната производствена дейност.

Научноизследователската работа на доц. Петкова е съсредоточена в следните главни направления:

1. Проведени са едни от малкото сравнителни изследвания в страната

за установяване ефекта от включването на органични фуражи в дажби на млечни крави в сравнение с традиционните такива. Един проблем, които в нашата страна тепърва трябва да се решава във връзка с завишените субсидии при биологично произведената продукция залегнали в ПРСР през периода 2013-2020 и завишеното търсене на тези продукти от консуматорите у нас и в чужбина.

2. Установено е качеството на сорго-суданков силаж и продуктивния ефект от изхранването на преживните животни. Тази култура е сравнително нова за нашата страна и твърде обещаваща, поради високата сухоустойчивост и добиви.

3. Заслужават внимание изследваният (1,7, 14, 64) свързани с включването на DDGS и ливадно сено, като компонент на ЦДС за зайци, като алтернатива на люцерново сено.

4. В многобройни опити (15, 25, 37, 38, 50, 56) е проучен химичния състав и ефекта от изхранване на редица традиционни и нетрадиционни фуражи при хранене на селскостопански животни.

5. Интересни са изследванията свързани с *in ssaco* определяне на смилаемостта на единични фуражи и дажби, където са установени разлики между теоретичната определената и действителната стойност.

6. В редица публикации (4, 9, 11, 13, 29, 36, 44) е направена оценка на различни добавки (йод, ovosap, vitaton, genex pig и др.) при хранене на селскостопански животни и птици. Наред с продуктивния ефект, са проследени и някои физиологични показатели при животните.

7. Проследен е ефекта (5, 57, 58, 59) от включването на ленено семе в смеските на пилета бройлери.

Има и други изследвания в представените материали, на които поради ограничения обем на бих искал да се спирам подробно. Опитите са методически правилно проведени.

Към представените статии могат да се направят и някои критични бележки, изразяващи се в следното:

В публикация №25 стр.11, където се дискутират резултатите от опитите по приготвяне на силаж от стебла на сладка царевица. Прави се предложение към зелената маса да се добавят груби фуражи (слама , царевичак и др.) за постигане оптимална влажност около 30-35%, което по мое мнение би затруднило отпъкването на масата и влошило качеството на силажа. По – добре би било да се изчака да се повиши съдържанието на сухо и тогава да започне силажиране.

В статия под №26, където са отразени резултатите от опити с крави хранени с дажби с органични фуражи или по конвенционална технология не е посочена нормата на торене с оборски тор. Известно е, че съгласно наредбата за органично земеделие добавения азот, трябва да бъде до 180 кг. на хектар. Необяснимо високо (почти два пъти) е съдържанието на енергия при конвенционално произведения царевичен силаж, в сравнение с органично произведения при приблизително еднакъв химичен състав.

В статия под №30 се прави извод, че добавката на Овокап в дажбата на млечни крави има положителен ефект върху репродуктивните индекси при положение, че няма доказани разлики.

В много от статиите при представяне на данните за съдържанието на енергия във фуражите са посочени едновременно бруто и нето енергията, вместо само нето енергия, което утежнява текста и затруднява читателя.

Наред с това, при публикации в наши списания по-добре би било нето енергия да се посочва в КЕМ или КЕР, която е по лесно за възприемане от специалисти и практики .

В материалите има и други незначителни пропуски, на които не бих искал да се спирам.

Извършената научно-изследователска работа е позволила на доц. Петкова да представи 24 бр. приноси. Съгласен съм с по-голямата част от представените приноси. Те произтичат от извършената голяма по обем и качество работа. Би могло принос №23 да отпадне, поради това, че не е свързан пряко с научната специалност на кандидатката. Принос под №5, касаещ предложението за нов индекс за оценка на фуражите в България, е недостатъчно подкрепен със собствени данни от авторката. Наред с това приносите под №9 и 15 биха могли да се обединят без това да влоши представянето на резултатите от тези опити.

Доц. Петкова участва в разработката на 31 бр. научни проекта, на които 8 е била ръководител. Активно е участието на кандидатка в международни конференции и проекти. Това се дължи на добрата езикова подготовка и на голямата активност от нейна страна, за осигуряване на средства за командировки. За нейното кариерно израстване определена роля изиграват и проведените дългосрочни и краткосрочни специализации в Германия, Израел, Норвегия и Сърбия . Член е на редица международни организации – EGTOP към ЕС, ISOFAR, NJF и др.

Кандидатката участва активно в обучението на фермери като лектор в организирани курсове от Службата за съвети в земеделието и ССА по ПРСР.

Член е на Научните съвети на два института. Номинирана е за експерт в

Национална агенцията по оценка и акредитация.

Има зачислен докторант, които в момента провежда изследователската работа, съгласно утвърдената работна програма от НС на ИЖН-Костинброд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От представените многобройни публикации, научни и научно-приложни приноси, е видно, че доц. д-р Петкова е изграден научен работник в областта на храненето на селскостопанските животни. Тя покрива наукометричните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение в Селскостопанската академия.

На основание на горе изложеното, предлагам на Научното жури да присъди на доц. д-р Мариана Александрова Петкова академична длъжност "Професор" по научна специалност „Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите“ , професионално направление 6.3 Животновъдство,

28 . 08 . 2016 год.

Гр. Костинброд

Рецензент:

проф. д-р Лазар Козелов